

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-1056

29.9.2026

Frende Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Utgifter til juridisk og teknisk bistand i forbindelse med skjønn – omfattet av «alle skjønnskostnader»?

Sikredes hus ble utsatt for brannskade og forsikringsforetaket besluttet oppgjør ved skjønn. Sikrede innhentet bistand fra teknisk og juridisk sakkyndige til bruk i skjønn, og krevde kostnadene ved dette dekket under forsikringen. I tillegg krevde sikrede kompensasjon for egen tidsbruk. Foretaket avsto kravet med henvisning til at forsikringen kun dekket kostnader direkte knyttet til gjennomføringen av skjønn, og ikke sikredes egne kostnader til advokat eller byggeteknisk rådgivning utover det. Sikredes egen tidsbruk falt etter foretakets syn også utenfor forsikringen. Sikrede mente derimot at det var nødvendig å innhente ytterligere sakkyndig dokumentasjon for at skjønn skulle bli balansert og korrekt, og krevde at foretaket skulle dekke kostnadene. Nemnda kom til at sikredes utgifter ikke var dekningsmessige, og viste til at kostnader til arkitekt og juridisk bistand var kostnader knyttet til skjønn, men ikke «skjønnskostnader». Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for dekning av egeninnsats.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for kostnader til teknisk og juridisk bistand i forkant av erstatningsoppgjør ved skjønn.

Sikredes hus ble skadet ved brann. Huset var forsikret i foretaket, som krevde at erstatningsoppgjøret skulle avgjøres ved skjønn, og skrev til sikrede at han skulle oppnevne en sakkyndig og objektiv skjønnsmann. Foretaket informerte samtidig om at skjønnsmennene ikke skulle engasjere seg/uttale seg om skaden eller bygningen før de ble innkalt av partene i fellesskap for å få oppdraget. Foretaket presiserte videre at:

Skjønnets verdsettelse danner øvre økonomiske grense for selskapets erstatningsansvar, og er bindende for begge parter.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Selskapet betaler alle skjønnskostnader ved tingskade på en privatforsikring når det er selskapet som krever skjønn.

Forsikringens generelle vilkår pkt. 7 anga følgende om skjønn:

[...]

Skjønn blir fastsatt av sakkyndige og uhildede personer.

Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting og ved avbruddstap for bestemte spørsmål. Hvis den ene av partene skriftlig har varslet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke å opplyse om hvem denne har valgt.

[...]

Skjønnsmennene skal innhente alle nødvendige opplysninger og gjøre alle nødvendige undersøkelser. Skjønn blir fastsatt på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene fastsetter verdien og besvarer

spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen blir tilkalt. Blir de ikke enige, fastsetter oppmannen verdien på punktene skjønnsmennene er uenige om. Oppmannen fastsetter sitt skjønn innenfor beløpene de to skjønnsmennene har fastsatt.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og andre utgifter ved skjønnen fordeles med en halvpart på hver. Frende betaler alle skjønnskostnader ved tingskade på en privatforsikring når det er Frende som krever skjønn. Skjønnen binder begge parter.

Sikrede innhentet blant annet pristilbud for partiell utbedring av huset 9.10.25 fra byggteknisk sakkyndig SB. Sikrede fikk også bistand fra advokat i forkant av skjønnen.

Skjønnen ble satt 29.10.25. Sikrede og saksbehandler fra foretaket var til stede i skjønnsmøtet sammen med skjønnsmenn oppnevnt av hver part. Protokollmerknadene viste at arkitekt også var til stede som arkitekt/rådgiver for sikrede. Hver av partene fremla sine dokumenter/fremlegg.

Skjønnsprotokollen refererte følgende kommentar/spørsmål fra sikrede:

Påløpte kostnader før skjønnen

Forsikringstakers påløpte skjønnsutgifter til sakkyndige og juridisk underveis i skjønnen, skal de inngå i skjønnen eller framsendes de selskapet direkte?

Svar fra Frende:

Sikredes påløpte kostnader skal ikke medtas i skjønnen. Fakturaer/kvitteringer som er påløpt før skjønnen oversendes til Frende, hvorefter Frende tar en vurdering av de innkomne krav.

Sikrede sendte 30.10.25 krav om dekning av utgifter til juridisk og teknisk bistand til foretaket, med henvisning til samtaler på skjønnsmøtet 29.10.25 og skjønnsprotokollen. Beløpet for advokatbistand, byggteknisk rådgivning og arkitektutgifter utgjorde kr 183 612,50. Sikrede fremsatte også krav om dekning av kr 7 500 for sin egen tidsbruk.

Foretaket svarte 7.11.25 at vilkårene pkt. 7 femte ledd måtte forstås slik at foretaket dekket kostnader direkte knyttet til gjennomføringen av skjønnen. Etter foretakets syn var det ikke nødvendig å engasjere advokat eller byggteknisk rådgivning i forkant av skjønnen, da skjønnsmennene var uavhengige og hadde nødvendig fagkompetanse. Videre viste foretaket til at kostnadene subsidiært ikke ble ansett rimelige og nødvendige, og at sikrede hadde fått utbetalt maksimal dekning under rettshjelpforsikringen på kr 100 000 i forbindelse med tvist om skjønn som oppgjørsform og uenighet om fastsettelse av husets markedsverdi. Kravet om dekning av kostnader til egen tidsbruk ble avslått med henvisning til at dette falt utenfor forsikringsdekningen.

Skjønnssrapporten skrevet av skjønnsmennene ble fremlagt 3.12.25.

Sikrede krever dekning av kostnader til teknisk og juridisk bistand for å forberede skjønnen fordi foretaket krevde skjønn. Det følger da av vilkårene at «alle skjønnskostnader» skal bæres av foretaket. Innhenting av dokumentasjon var dessuten nødvendig for å sikre at partene stilte likt ved skjønnen ettersom foretakets dokumentasjon ellers kunne ha påvirket skjønnsmennenes avgjørelse. Sikrede fikk medhold av skjønnsmennene på sentrale punkter og bistanden var derfor ikke overflødig.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at forsikringsvilkårene ikke dekker sikredes egne kostnader til innhenting av dokumentasjon til skjønnsmennene. Subsidiært mener foretaket kostnadene ikke er rimelige og nødvendige, og at sikrede har fått utbetalt det maksimale beløpet under sin rettshjelpdekning for utgifter til advokatbistand.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sikredes kostnader til advokat, arkitekt og byggteknisk rådgivning i forkant av skjønn.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og andre utgifter ved skjønnet fordeles med en halvpart på hver. Frende betaler alle skjønnskostnader ved tingskade på en privatforsikring når det er Frende som krever skjønn.

Det følger av langvarig og fast Høyesterettspraksis at forsikringsavtaler skal tolkes objektivt ut fra en naturlig språklig forståelse av ordlyden, jf. HR-2024-2040-A avsnitt 48, HR-2020-1262-A avsnitt 28, HR-2017-2414-A avsnitt 32, Rt. 2013 s. 1228 avsnitt 24 og Rt. 1997 s. 1807. Dette gjelder også forsikringsavtaler i forbrukerforhold, jf. Rt-2014-379 avsnitt 16 og HR-2020-1262-A avsnitt 28. Det er videre en fast etablert tolkningsregel i forsikringsretten at uklare vilkår må tolkes mot foretaket, jf. Rt-2014-379 avsnitt 16 og HR-2020-1262-A avsnitt 28. Dette følger også generelt av avtaleloven § 37 nr. 3.

Uttrykket «skjønnskostnader» betyr kostnader for «skjønnet». Formuleringen «skjønn» refererer til den særlige skjønnsprosessen som brukes i forsikringsretten for å avgjøre verdien av den skadede forsikringsmessige interesse. Ut fra ordlyden gjelder kostnadene derfor selve prosessen, dvs. kostnaden til skjønnsmann, oppmann og andre utgifter som gjelder gjennomføringen av skjønnet. Nemnda kan ikke se at det er naturlig å tolke uttrykket «skjønnskostnader» slik at det omfatter mer enn kostnadene til selve skjønnet slik sikrede anfører. Kostnader til arkitekt og juridisk bistand er kostnader knyttet til skjønnet, men ikke «skjønnskostnader».

Denne tolkningen støttes også av sammenhengen i klausulen. Første del av klausulen gjelder kostnader ved skjønnet når sikrede krever skjønn eller partene er enige om det. Andre del gjelder kostnadene når foretaket krever skjønn. Det er da naturlig at de kostnadene foretaket overtar er de om er regulert i første del.

Nemnda kan heller ikke se at det er nødvendig med advokat eller arkitekt for å gjennomføre et skjønn. Det dreier seg om verdivurdering, og sikrede oppnevner sin egen skjønnsmann som ivaretar sikredes interesser.

Sikrede krever dekning for egeninnsats. Nemnda kan ikke se at vilkårene gir grunnlag for dette.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).